จรรยาภรณ์ พานิชเจริญนาม : การวิเคราะห์ต้นทุนและทางเลือกในการลดต้นทุน สำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรีของคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย (AN ANALYSIS OF COST AND COST-REDUCTION ALTERNATIVES FOR UNDERGRANDUATE PROGRAMS OF THE FACULTY OF EDUCATION UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS) อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์, อ. ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์ ดร. พิษเณศ เจษฎาฉัตร, 231 หน้า ISBN 974-637-120-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและแนวโน้มของต้นทุน ตลอดจนทางเลือกในการลดต้นทุน สำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรีของคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษามี 4 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ จากมหาวิทยาลัยในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ที่มีผู้จบการศึกษาติดต่อกัน 5 ปี มากลุ่มละ 50 % เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักศึกษา ปริมาณการสอน จำนวนหน่วยกิตนักศึกษา งบประมาณรายจ่ายจากงบประมาณแผ่นดินและนอกงบประมาณแผ่นดินทุกหมวดรายจ่าย วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์การถดถอย โดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Microsoft Window Release 6.0 และโปรแกรมสำเร็จรูป Data Muncher

ผลการวิจัยพบว่าต้นทุนรวมและต้นทุนเฉลี่ยทุกดัชนี สำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีมูลค่าสูงที่สุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีมูลค่าต่ำที่สุด เมื่อพิจารณาต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีทุกหมวดรายจ่ายโดยเฉลี่ย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เท่ากับ 485,272 บาท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เท่ากับ 301,220 บาท มหาวิทยาลัยขอนแก่น เท่ากับ 229,553 บาท มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เท่ากับ 153,923 บาท ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีกรณีที่ไม่รวมเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และค่าจ้างชั่วคราว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เท่ากับ 440,925 บาท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เท่ากับ 256,720 บาท มหาวิทยาลัยขอนแก่น เท่ากับ 182,232 บาท มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เท่ากับ 123,260 บาท ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีกรณีที่ไม่รวมที่ดิน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เท่ากับ 183,359 บาท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เท่ากับ 147,976 บาท มหาวิทยาลัยขอนแก่น เท่ากับ 146,917 บาท มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เท่ากับ 83,865 บาท ต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีกรณีที่ไม่รวมที่ดิน เงินเดือน ค่าจ้างประจำ และค่าจ้างชั่วคราว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เท่ากับ 139,012 บาท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เท่ากับ 103,477 บาท มหาวิทยาลัยขอนแก่น เท่ากับ 99,596 บาท มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เท่ากับ 53,202 บาท

ส่วนแนวโน้มของต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปี พยากรณ์ถึงปี 2544 ทุกมหาวิทยาลัยมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยที่ต้นทุนดำเนินการสูงขึ้นมากกว่าต้นทุนลงทุน แนวทางในการลดต้นทุนมี 3 แนวทางคือ 1. ให้นักศึกษาเรียนเต็มเวลาทุกคน 2. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายต้นทุนดำเนินการ 3. เพิ่มปริมาณการใช้อาคารสถานที่และครุภัณฑ์

ภาควิชา สารัตถศึกษา	ลายมือชื่อนิสิต จรรยาภรณ์ พานิชเจริญนาม
สาขาวิชา พัฒนศึกษา	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา 2540	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม